

[Chr. Ernst Christensen.]

Men dernæst har vi den anden Størrelsesklasse, det mindre Gaardbrug, højst paa 15 ha middelgod Jord. Det er ikke første Gang, vi opretter Brug af denne Størrelse efter 4. Oktober-Loven. Det har vi ogsaa gjort ved Udstykningen af Domæner sidste Aar, og der har været god Efterspørgsel efter disse Brug, men det er altsaa første Gang, vi møder denne Type i et Forslag til Lov. Vi har jo ogsaa Typen i Lov om mindre Gaardbrug, der bruges i Sønderjylland efter den gamle Lov. Man vil jo aldrig ved Jordudstyknings kunne gaa frem efter et Skema, men jeg vil jo antage, at disse to givne Størrelsesklasser vil være de almindelige. Men givet er det jo, at der ved en Udstykning som denne ogsaa ved Lejlighed vil være Brug for Overgangsformer, selv om de to Typer, som sagt, vil være fremherskende.

I § 1, 2det Stykke, bestemmes, at Jorden i øvrigt udstykkes efter Reglerne i Lov om Vilkaar for Overtagelse — som det nu hedder — af Jorder i offentlig Eje, hvorefter der henvises til Forslagets § 4, efter hvilken der, naar Parcelkøberen fremsætter Ønske herom, ogsaa kan faas Jord efter den saakaldte gamle Husmandslov med de senere Tillægslove og dermed ogsaa efter Loven om mindre Gaardbrug af 4. April 1928. Det vil altsaa sige, at alle de Love, der er gældende i Sønderjylland, hele denne Udstykningspraksis, der gælder dernede, er optaget i den nye Lov. Naar det er saaledes, at der er flere Ting at vælge imellem, synes jeg ogsaa, at man ikke havde haft Behov at sætte den gamle Husmandslov og dens Princip hen i § 4, men godt kunde have sat det i § 1 eller sammen med 4. Oktober-Loven, naar de i øvrigt skal være ligestillet. Man har altsaa ikke her kunnet forme en Lov, der optog det gode af begge Principper. Man har sagt: alt, hvad der gælder i offentlig Udstykningspraksis i Sønderjylland, kan ogsaa faa Lov at gælde i Fremtiden. Der er altsaa noget for enhver Smag, og tilsyneladende er der jo frit Valg, men ogsaa kun tilsyneladende, fordi de førnævnte Love jo kun gælder ved Udstykning af offentlig Jord i Sønderjylland, Domæner, magelagte Arealer, Len og Stamhuse o. s. v. Der oprettes naturligvis ogsaa Brug efter den gamle Husmandslov af Udstykningsforeninger og ad privat Vej; rundt om i Sognene er der oprettet en 220 Brug, mener jeg, efter denne Lov. Men for saa vidt det drejer sig om Udstykning af offentlig Jord, hvor disse Principper kan bruges, har Resultatet været, at der nu, saa vidt jeg ved, er oprettet henved

350 Brug efter 4. Oktober-Loven. Den højtærede Minister nævnte et betydeligt lavere Tal, men jeg er ikke sikker paa, at han har haft de Brug med, der er oprettet efter Mageskiftet af Len og Stamhuse. Der er altsaa oprettet henved 350 Brug efter 4. Oktober-Loven, mod neppe 10 efter den gamle Lov og nogle faa Brug efter den saakaldte Lov om mindre Gaardbrug.

Dette kunde jo synes mærkeligt i et Land, hvor der i lang Tid, lige op til Verdenskrigen, er ført en almindelig og forbitret Kamp om Jorden under Løsenet: fri Jord paa Frimandshaand, et Løsen, som fuldt ud stod sin Prøve under de mægtige tyske Angreb paa vor Jord i Form af Rentegaardslove, Bindeloven af 26. Juni 1912, Domæneopkøb o. s. v. Forklaringen turde være de to Principper i vor Lovgivning, 4. Oktober-Lovens Princip, hvor Jorden vedblivende er Statens, medens Brugereren svarer sin Varighedsrente af Jorden, og hvor Byggelaanene efterhaanden afdrages, og den gamle Husmandslovs Princip, hvorefter Jorden og Bygningerne er i een Haand, og Laanene afdrages efterhaanden. Den eneste Forskel, der endnu findes, er, at ved den gamle Lov forrenter man Jordkøbslaanet eller Jordprisen med $4\frac{1}{2}$ pCt., medens man efter den anden Lov forrenter en Jordvurdering med $4\frac{1}{2}$ pCt. Vi har efter den højtærede Ministers Udtalelser hørt, og det vil nok passe, at vi dernede i Sønderjylland har købt Jord til mellem 20 og 30 pCt. over Værdiansættelsen til Grundskyld. Det vil altid være saaledes, at Jordprisen i det frie Marked ligger noget højere, og da de Folk, der søger disse Brug, ikke er alt for godt beslaet med Penge, deres Midler er jo begrænsede, er der ikke noget at sige til, at de vælger den billigste Lov. Før disse Love stilles lige i økonomisk Henseende, er der altsaa ikke frit Valg; de, der ikke har saa mange Penge, er nødt til at tage det efter den Lov, som de har Penge nok til.

Det gik nu vel, hvis 4. Oktober-Lovens Princip var det bedste. Men det har vi jo hørt, at mange ikke synes, og det synes vi heller ikke. Denne Adskillelse af Jord fra Bygninger og Besætning og den Usikkerhed, der meget let en Gang med Tiden kan flyde af Statens Overejendomsret eller Forkøbsret, kan aldrig være heldig. Den kan let en Gang med Tiden vise sig at være mindre heldig. Kun fast forenede i een Mands Haand er det en fri Ejendom, dette er sikkert, og det har alle Dage været den bedste Ejendomsform. Vi ved, at Middelalderens